

Item: 5106

Kiad sor: 10/03/1989 21:03:49

Om Fejléc: kiad rvk1022 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: Az erdélyi megemlékezés problémái

Hír:

München, 1989. október 3. (SZER, Magyar híradó) - Október 6-ikára, az aradi vértanúkról való megemlékezésre nemcsak Magyarországon készülnek, hanem Erdélyben is, ott viszont aggodalommal, esetleges provokációtól tartva. Többet Ara-Kovács Attilától hallhatunk:

Néhány Békés megyei szervezet, így az ottani Erdélyi Kör is, melynek tagjai elsősorban romániai magyar menekültek, a napokban az Országos Sajtószolgálat útján felhívást tettek közzé az 1849. október 6-ikái, aradi történelmi események megünneplésével kapcsolatban. A felhívás utal arra, hogy az ismert körülmények miatt a helyszínen a megemlékezés feltételei jelenleg nincsenek biztosítva, így emlékmenetet szerveznek, mely 6-ikán ugyan kivonul a román határra, de az ünnepség magyar területen történik.

A felhívás kibocsátása óta több, Erdélyből frissen érkezett menekült jutott el a békéscsabaiak közvetítésével Budapestre, akik egybehangzóan arról számoltak be, az utóbbi hetekben több olyan hír terjedt el Aradon, sőt az egész Bánságban, hogy a román hatóságok köztörvényes elemeket engednek ki a börtönökből olyan feltételek mellett, hogy az október 6-ikái ünnepségeket - melyeken a hivatalos magyarországi delegációkon túl egyénileg nagyszámú magyar állampolgár is jelen szokott lenni - akcióikkal megzavarják.

Az utóbbi években a román hatóságok mindent elkövettek, hogy akadályozzák az ünnepségek békés lefolyását. Útjavítások ürügyén ezen a napon általában lezárják az Aradra, illetve a helyszínre vezető autópályákat, a határátkelőhelyeken pedig ilyenkor megbénul a befelé irányuló forgalom és csak a késő esti órákban indul meg újra, amikor Aradon az ünnepségeknek már vége. (folyt.)

Item: 5107

Kiad sor: 10/03/1989 21:07:58

Om Fejléc: kiad rvk1023 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - Az erdélyi megemlékezés problémái - 1. folyt.

Hír:

A menekültek és Erdélyből turistaként érkező személyek most viszont arról számolnak be, hogy még az eddiginél is drasztikusabb lépések várhatók október 6-ikán.

Az említett, szabadlábba helyezett köztörvényesek ugyanis azt a feladatot kapták, hogy verekedéseket provokáljanak, melyek nemcsak ijesztőleg hathatnak az idelátogatókra, de precedenst teremthetnek

Bukarest számára, hogy magyarországi provokációknak minősítve az eseteket, betiltsák a megemlékezéseket.

Ha bekövetkeznék, közel sem az első magyarellenés lépés lenne az ügy, megfigyelők mégsem zárják ki annak valószínűségét, hogy az egész híresztelés nem több a román titkosrendőrség tudatos akciójánál, mellyel elriasztani igyekeznek a Magyarországról ideérkezőket.

Így a békéscsabai Erdélyi Kör felhívását is ennek megfelelően kell értékelni. Nem arra szólít fel tehát, hogy az elkötelezett érdeklődők ne menjenek el az aradi megemlékezésekre, mindössze tudatosítani szeretné, hogy a román titkosrendőrség részéről érkező provokációknak is van valószínűsége. Különösen most, a hét végi magyar pártkongresszus előtt, melynek végeredményét Bukarest minden eszközzel befolyásolni igyekszik, akár zavarkeltés árán is. +++

Item: 5164

Kiad sor: 10/05/1989 20:28:34

Om Fejléc: kiad rvk1121 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: Emlékmenet a romána határhoz

Hír:

München, 1989. október 5. (SZER, Magyar híradó) - Aradon nem lesz magyar hivatalos megemlékezés a 13 tábornok 140 évvel ezelőtti kivégzéséről. Bukarest kegyesen engedélyezte viszont, hogy a magyar nagykövet magánszemélyek társaságában koszorúzzhat.

Ara-Kovács Attila Békéscsabáról küldött jelentést:

Ezekben a percekben zajlik Békéscsabán az ország egyik legnagyobb és legkellemesebb október 6-iki megemlékezése. A rendezvényre azt követően kerül sor, hogy nagyon sok hír érkezett a holnapi, aradi megemlékezés tervezett romániai hivatalos megzavarásáról.

Természetesen sokan vannak, akik nem mondtak le arról, hogy holnap Aradra utazzanak, bár már most 10-12 órát kell várakozni a határátkelőhelyeken, s a helyzet e téren holnapig alighanem romlani fog.

De a békéscsabai szervezetek gondoltak azokra is, akik lévén menekültek, csak itt Magyarországon emlékezhetnek meg az 1849. október 6-ikán kivégzettekről. A helybeli Erdélyi Kör kezdeményezésére több tömegszervezet a városi Kisligetben - melyet a jövőben az Aradi 13 vértanúk partjának fognak nevezni - kopjafát állított most délután 5 órát követően. A kopjafát a Gyertyócsomafalváról elszármaztott, jobban mondva elmenekült Koszta László éppen ezért készítette.

Az emlékmű felállítását követően az Erdélyi Kör titkára, dr. Pető Attila beszélt, aki nem más, mint a békéscsabai menekülttábor igazgatója. Elsorolta azokat az okokat, amiért ez a 300-400 fős gyülekezet itt kénytelen emlékezni és nem Aradon, majd Raffay Ernő országgyűlési képviselő méltatta 1848-49 történelmi jelentőségét és társadalmi, politikai hatásának mai akusztikáját.

Holnap, október 6-ikán a mai rendezvényben részt vevő tömegszervezetek emlékménetet szerveznek, amely a gyulavári hídtól a román határhoz vonul és ott helyezi el a megemlékezés virágait. +++

Item: 5188

Kiad sor: 10/06/1989 20:03:30

Om Fejléc: kiad rvk2013 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: Pillanatkép a román-magyar határról

Hír:

München, 1989. október 6. (SZER, Magyar híradó) - Ahogyan azt sejteni lehetett, a bukaresti vezetés nemcsak az erdélyi magyarokat fosztja meg történelmük, kultúrájuk gyökereitől, de a határon inneni magyaroktól is megtagadja, hogy leróják kegyeletüket a szabadságharc hősei előtt. - Várkonyi Balázs a magyar-román határon volt szem- és fültanú:

- A reménytelenség kocsioszlopa kígyózik a nagylaki határátkelőhelyen. Az emlékezni kívánók, a virágcsokrokat, koszorúkat az aradi tizenhármaknak szánók várnak. Sokan hajnal óta reménykednek, hogy felnyílik előttük a sorompó, de az csak keveseknek enged utat: mindössze négy magyar autó utasainak adatott meg, hogy a gyász, az emlékezés szavait Aradon mormolják el.

Mi, többiek a sok órás várakozás után a csak azért is érzésével még kitartunk. Itt van a Fiatal Demokraták Szövetségének, a Magyar Demokrata Fórumnak, a Szabad Demokraták Szövetségének küldöttsége. Próbálkoznak csakúgy, mint társaik a többi határállomáson, de esélyük óráról-órára csökken.

Magyarázat nincs. A motozás, a mezítenre vetkőztetés csak megalázó kelléke a színjátéknak. Valójában a döntés kész: nem mehetünk, mert koszorúnk, szavaink, emlékező konokságunk veszélyes útravaló - nincs helye a mai Romániában.

Így több száz magyar a két sorompó között, a senki földjén emlékezik a tizenhármakra szomorú októberünk szomorú hatodik napján. +++

Item: 5266

Kiad sor: 10/08/1989 00:40:08

Om Fejléc: kiad rvk1148 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: Üdvözlő távirat - határzárral

Hír:

München, 1989. október 7. (SZER, Világhíradó) - Az MSZMP kongresszusra üdvözlő táviratot küldött a Román Kommunista Párt vezetősége is. Szó szerint idézek belőle:

- Kívánjuk a kongresszus résztvevőinek - mondja a bukaresti üzenet - hogy határozataikkal mozdítsák elő a párt egységét, a tudományos szocializmus elvei alapján, segítsék elő a párt vezető szerepét országuk további építésében a szocializmus útján, népük anyagi és szellemi jólétének állandó javítása jegyében - eddig az idézet.

Ez az üzenet meglepő humorérzékről tanúskodik, ha figyelembe vesszük, hogy honnan érkezett. De egyáltalán nem humoros, és a Ceausescuék részéről érkezett jókívánságokkal sem egyeztető össze a román hatóságok magatartása a két ország határán. Ugyanis még magánszemélyeknek sem engedték meg, hogy pénteken, október 6-ikán Aradra utazzanak és a helyszínen róják le kegyeletüket az aradi tizenhármak hősi emléke előtt. - Erről küldött beszámolót szegedi levelezőnk Várkonyi Balázs:

- A román határőrség átalakult kegyelet-elhárító szervezetté. Szabad György sommázta így egy napi reménytelen küzdelmét a nagylaki határátkelőhelyen. Csengey Dénes hozzátette: immáron nem az a kérdés, hogy miért nem juthat el a Magyar Demokrata Fórum koszorúja az aradi tizenhárom emlékművéhez, hanem, hogy miként alakul két és félmillió magyar sorsa annak a hatalomnak az árnyékában, amely az emlékezés jogát sem adja meg.

Százak és ezrek hiába várakoztak tegnap a határállomásokon bebocsáttatást remélve. Kit indokkal, kit anélkül, de egy-két kivétellel mindannyiunkat visszafordítottak a lélektelen parancsot buzgalommal teljesítő egyenruhások. Utazás, vetköztetés, faggatózás, azután fölényes mosoly. Igen, cinikus mosollyal vezényeltek hátraarcot a határ fegyveres román szolgálói, és - ez volt tán a legfájdalmasabb -, többnyire magyarul szólt a megfellebbezhetetlen parancs. (folyt.)

Item: 5267

Kiad sor: 10/08/1989 00:43:52

Om Fejléc: kiad rvk1149 4 nem/pol krf/bma/bmb/srf Szolgálati használatra!

Rövid Cím: - Üdvözlő határozattal - 1. folyt.

Hír:

Történt pedig, hogy a Fiatal Demokraták Szövetségének képviselői, miután tisztességgel megvallott úticéljukat hallván szinte elzavarták őket a határőrök, próbát tettek egy másik határállomáson, de itt már kényszerű cselhez folyamodva. A kegyelet fekete szalagja helyébe, újat tettek, amelynek felirata már nem az

aradi tizenhármaknak szólt, hanem nagypapának az unokáktól. Ez sem hatotta meg azonban a Románia biztonságán őrködőket: a tragikomikus közbiztonság ismét visszavonulással ért véget.

Éjszaka a határról megvert seregek távozók összegyűltek Szegeden, az Aradi vértanúk terén emlékezni. Ott voltak a kaposvári MDF-esek, a szabaddemokraták Szegedről, a pesti Fideszesek és sokan még, akiktől elvitatták az emlékezés jogát, akiktől elvették a gyászünnepeket, akik csak egy dolgot nyugtázhattak szomorúságukban is némi jó érzéssel, hogy ők - ellentétben az uralkodó párt képviselőivel - legalább megpróbálták.

Az Aradi vértanúk terén Szegeden a gyertyaláng késő éjszakáig lobogott. Akkor egy nénike tűnt fel a már néptelen téren, és ő kezdte újraéleszteni a megdermedt gyertyacsonkok lángját. +++